

**MIESZKAŃCY OSIEDLA
W SYTUACJI
KONFLIKTU EKOLOGICZNEGO
W MIEŚCIE**

Robert Bartłomiejski

**MIESZKAŃCY OSIEDLA
W SYTUACJI
KONFLIKTU EKOLOGICZNEGO
W MIEŚCIE**

Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR
Warszawa 2015

Recenzja:
prof. dr hab. *Stanisław Kłopot*

Redaktor prowadząca:
Anna Raciborska

Redakcja i korekta:
Magdalena Pluta

Projekt okładki:
Katarzyna Juras

Zdjęcia na okładce:
Piotr Szeszko

Copyright © 2015
by Wydawnictwo Naukowe Scholar Spółka z o.o.

Publikacja dofinansowana przez
Uniwersytet Szczeciński

ISBN 978-83-7383-702-7

Wydawnictwo Naukowe Scholar Spółka z o.o.
ul. Wiślana 8, 00-317 Warszawa
tel./fax 22 826 59 21; 22 692 41 18; 22 828 93 91
dział handlowy: jak wyżej w. 105, 108
e-mail: info@scholar.com.pl
www.scholar.com.pl

Wydanie pierwsze
Skład i łamanie: WN Scholar (*Stanisław Beczek*)
Druk i oprawa: Mazowieckie Centrum Poligrafii, Marki

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	7
ROZDZIAŁ I	
MIASTO W POSZUKIWANIU DRÓG ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU	13
1.1. Przegląd orientacji teoretycznych w badaniach nad miastem	13
1.2. Miasto z perspektywy badań ekologii społecznej i ekonomii politycznej . .	17
1.3. Miejsce ekologii społecznej w koncepcji zrównoważonego rozwoju miasta	21
1.3.1. Podstawy prawne koncepcji zrównoważonego rozwoju	21
1.3.2. Myśl modernizacji refleksyjnej jako istota zrównoważonego rozwoju	31
1.3.3. Miejsce zrównoważonego rozwoju w uwarunkowaniach społeczno-przestrzennych miasta	38
1.4. Koncepcja zrównoważonego rozwoju miasta z perspektywy społecznej . .	44
1.4.1. Dystynkcja naukowego i społecznego rozumienia ryzyka	44
1.4.2. Społeczna percepcja ryzyka a konflikty wywołane rozwojem	51
1.4.3. Odpowiedzialność władz miasta we wdrażaniu zrównoważonego rozwoju i przeciwdziałaniu konfliktom	59
ROZDZIAŁ II	
KONFLIKT EKOLOGICZNY JAKO KONSEKWENCJA ROZWOJU MIASTA	66
2.1. Konflikt ekologiczny i jego podstawy teoretyczne w socjologii	66
2.2. Uwarunkowania konfliktu ekologicznego w mieście	75
2.3. Zbiorowi aktorzy lokalnych konfliktów ekologicznych	82
2.3.1. Władze lokalne	83
2.3.2. Inwestorzy i deweloperzy	85
2.3.3. Miejska zbiorowość lokalna	87
2.3.4. Ruchy społeczne i organizacje pozarządowe	88
2.3.5. Media lokalne	89
2.4. Konflikt ekologiczny jako przestrzeń dla konsultacji ryzyka	91
ROZDZIAŁ III	
OSIEDLE MIESZKANIOWE JAKO PRZESTRZEŃ KONFLIKTÓW EKOLOGICZNYCH	97
3.1. Osiedle mieszkaniowe jako przedmiot badań socjologii miasta	97
3.2. Osiedle mieszkaniowe jako podsystem społeczny w mieście	104
3.3. Uwarunkowania postaw mieszkańców w konflikcie ekologicznym	109
ROZDZIAŁ IV	
METODOLOGIA BADANIA	118
4.1. Problematyka badania	118
4.1.1. Problem badawczy i uzasadnienie wyboru przedmiotu badania . .	118
4.1.2. Hipotezy badawcze i uzasadnienie ich doboru	122

4.1.3. Cele badawcze	124
4.2. Metody i techniki badań	125
4.2.1. Opis przyjętej metody badawczej	125
4.2.2. Techniki badawcze wykorzystane w studium	128
4.3. Etapy badawcze i zasady doboru prób do badań	130
4.3.1. Opis przyjętego planu badawczego	130
4.3.2. Stosowane procedury doboru próby	131
4.3.3. Opis struktury i przebiegu procesu badawczego	134

ROZDZIAŁ V

CHARAKTERYSTYKA BADANEJ ZBIOROWOŚCI	137
5.1. Charakterystyka badanej populacji – Miasto Szczecin	137
5.1.1. Cechy demograficzne	137
5.1.2. Cechy społeczno-przestrzenne	139
5.1.3. Cechy społeczno-zawodowe	142
5.2. Charakterystyka społeczno-demograficzna mieszkańców badanego osiedla	144
5.2.1. Cechy przestrzenne osiedla	144
5.2.2. Charakterystyka mieszkańców osiedla	146

ROZDZIAŁ VI

U PODSTAW INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ KONFLIKTU EKOLOGICZNEGO	149
6.1. Cechy przestrzenno-urbanistyczne osiedla jako czynnik kształtujący postawy i relacje	149
6.1.1. Subsąsiedzkie terytorialne podsystemy społeczne Wyspy Puckiej	150
6.1.2. Subsąsiedzkie terytorialne podsystemy społeczne ulicy Gdańskiej	153
6.1.3. Subsąsiedzkie terytorialne podsystemy społeczne ulicy Pieszkiej	156
6.2. Postawy mieszkańców względem mikrośrodowiska mieszkalnego	158
6.3. Postawy mieszkańców względem mezośrodowiska mieszkalnego	160
6.4. Postawy mieszkańców wobec makrośrodowiska mieszkalnego	164
6.5. Więź sąsiedzka i jej wpływ na przebieg konfliktu	166

ROZDZIAŁ VII

UWARUNKOWANIA KONFLIKTU	171
7.1. Charakterystyka sytuacji konfliktowej	171
7.2. Zrównoważony rozwój miasta w sytuacji konfliktu ekologicznego	186
7.3. Postrzeganie ryzyka przez badanych i jego wpływ na charakter konfliktu	193
7.4. Sposoby kompensacji ryzyka w opinii badanych	199
ZAKOŃCZENIE	207
BIBLIOGRAFIA	213
SPIS TABEL I RYCIN	239